

חנוכה ופורים שניהם חגים מדרבנן ולכן נראה שישנם צדדים שוים ביניהם. אולם אם נתבונן היטב, נוכל להבחין במספר הבדלים ביניהם, וננסה לעמוד על כמה מהם. מובא ב'שפת אמת' (חנוכה תרמ"א, תרמ"ד) בענין חנוכה ופורים:

חנוכה ופורים הם הארות מרגלים, רק השלושה רגלים המפורשים בתורה הם תורה שבכתב, ויש נגד זה רגלים מתורה שבעל פה. והם אורות המקבלים כדמיון אור הלבנה שהיא מאור החמה כידוע. כן על ידי כוחן של בני ישראל בקבלתם היו"ט כראוי, נשאר מכל יו"ט רשימה בכנסת ישראל... **וחנוכה הארה מחג הסוכות, ופורים מחג השבועות**, ומחג הפסח מקוים אנו להיות עוד כמו שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

על פי דבריו, חנוכה ופורים יונקים את הארותיהם מרגלים שונים משום שלכל אחד מהם יש את הרגל מדאורייתא המקביל לו.

ישנו קשר בין פורים לחג השבועות משום שחג שבועות הוא מתן תורה על ידי הקב"ה ופורים הוא קבלת התורה מצד כנסת ישראל - "הדור קבלוה בימי אחשוורוש".

הקשר בין חנוכה וסוכות מבואר בכמה מקומות. נאמר בספר מכבים (פרק י'): **"ויחגו את שמונת הימים בשמחה כחג הסוכות**, בזכרם את רעותם לפני זמן מה בחג הסוכות בערים... ועל כן בענפי עצי עבות ובענפי הדר ובכפות תמרים בידיהם הודו לאשר הצליח בידם לטהר את מכונו". כלומר, ישנה השוואה ברורה בין חג החנוכה לסוכות.

וכן על סמיכות פרשיות סוכות ושמן המנורה בפרשת אמור, אומר 'בעל הטורים' (ויקרא כד, ב) שהם נסמכו כדי לומר שגומרין את ההלל כל שמונת ימי חנוכה כדרך שגומרין אותו כל שמונת ימי חג הסוכות. ה'רוקח' בהלכות חנוכה (רכה) מסביר שסמיכות זו באה ללמדנו שכשם שסוכות נמשך שמונה ימים, אף חנוכה שמונה ימים. וכן בגמרא (שבת כ"א ע"ב) טעמים של בית שמאי לסדר ההדלקה הוא כנגד פרי חג הסוכות - אולי משום שראו קשר בין חנוכה וסוכות. אחת הדעות במסכת סוכה (י"א ע"ב) מסבירה שהסוכה היא לזכר ענני הכבוד שהיו במדבר, כלומר השראת שכינה, וכן בחנוכה, החשמונאים על ידי מעשיהם (חנוכת בית המקדש) גרמו להחזרת השראת השכינה לישראל.

הבדל נוסף מובא בב"ח (סוף סימן תר"ע) בענין "לשנה הבאה קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה". מסביר הב"ח שבפורים היה החטא של ישראל במה שנהנו מסעודתו של אותו רשע **ומן המשתה והשמחה**, לפיכך הגזירה היתה על הגוף, וכאשר נושעו תיקנו חכמים להרבות במשתה ושמחה. לעומת זאת, בחנוכה עיקר הגזירה היתה על העברת הדת וזאת משום **שהתורשלו בעבודת התמיד** והיה רפיון בתורה - התיוונות, ולפיכך כשחזרו בתשובה ומסרו את **נפשם** על לימוד התורה ועבודת התמיד, הקב"ה הושיעם על ידי כהנים עובדי העבודה בבית המקדש. לכן נעשה להם נס בנרות, כנגד מסירות נפשם למות על קיום העבודה, ולפיכך לא קבעום אלא להלל ולהודות.

על ענין זה מובא ב'פרי צדיק' (חנוכה אות ט) שרק בפורים תיתכן מצוה לענג את הגוף בסעודה, משום שהיה הנס גם לגוף, מה שמראה שחביב לפני הקב"ה גופי ישראל, מה שאין כן בחנוכה, שהיוונים רצו רק להשכיח את התורה מישראל, כלומר הנס היה רק לנשמות ישראל ולא לגוף, ולכן השמחה היא רק בדברי תורה שזכו לאור תורה שבעל פה. על זה לא תיקנו משתה - שאין כך דרכה של תורה ("פת במלח תשתה..."), אלא עמל תורה

שבעל פה, כמובא במדרש תנחומא (נח, ג) שכל מי שאוהב תענוג אינו יכול ללמוד תורה שבעל פה לפי שיש בה צער גדול ונדוד שינה.

אנו לומדים את ענין התורה שבעל פה **מהלל והודאה**, משום שההלל מסתיים ב"הודו לה' כי טוב", ואין טוב אלא תורה שנאמר: "כי לקח טוב נתתי לכם..."¹, היינו תורה שבכתב, וכן נאמר: "טוב לי תורת פיך", היינו שגם תורה שבעל פה נקרא טוב, ולכן חנוכה נקבע להלל והודאה.

אם כן מובן שעניינו של פורים הוא על ההצלה הגשמית מגזירותיו של המן ועל כן אנו שמחים במשתה ובשמחה על הצלת הנפשות וקבלת התורה מחדש. לעומת זאת עניינו של חנוכה הוא התחזקות בתורה ועל כן בימים אלו במיוחד עלינו להתחזק בלימוד התורה וביראת שמים משום שזהו זמן של השראת שכינה כאמור לעיל.